Ч. 119. Львôвъ, Вторникъ 21 жовтня (2 падолиста) 1886. Рôчникъ VII.

Ц. к. Университ. (екземп. обов.

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы кромѣ руских святъ) о 5-ôй год. поп. Литер додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.
Редакція и Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье.
Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одного строчки печатного, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Рекламаціи неопечатаній вôльнй ôтъ порта.
Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла“. У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Парижи Agence Havas. Въ Росіи Редакція „Кіевской Старины“ въ Кіевѣ, почтовй уряды и „Газетне Бюро“ В. Ф. Зама въ Одессѣ Дерибасовская ул., д. Ралли 9.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ для Австріи:
на цѣлый рôкъ . . 12 зр. на цѣлый рôкъ . . 12 рубл
на пôвъ року . . 6 зр. на пôвъ року . . 6 рубл
на чверть року . . 3 зр. на чверть року . 3 рубл
съ дод. „Библіотеки“: съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . . 16 зр. на цѣлый рôкъ . 16 рубл
на пôвъ року . . 8 зр. на пôвъ року . . 8 рубл
на чверть року . . 4 зр. на чверть року . 4 рубл
на самъ додатокъ: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·— на цѣлый рôкъ . 5 рубл
на пôвъ року . зр. 2·50 на пôвъ року . . 2·50 р.
Для Заграницѣ, окрôмъ Россіи:
на цѣлый рôкъ . . . 15 зр.
на пôвъ року . . . 7·50 зр.
на чверть року . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 19 зр. на цѣлый рôкъ . 6 зр.
Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Просимо поспѣшити съ присылкою предплаты и залеглостей.

Полонизація Русинôвъ а правительство.

VII.

Семинаріи учительскй, въ котрыхъ образуются учителѣ и учительки для школъ народныхъ въ краю, дôстала Галичина рескриптомъ министерства просвѣты зъ 22 падолиста 1870 р. Министерство уважало отвѣтнымъ и справедливымъ — не установити для Русинôвъ анѣ однои семинаріи учительскои рускои у всхôднôй Галичинѣ, мимо того, що не то у всхôднôй Галичинѣ, але и въ цѣлôмъ короннôмъ краю въ загалѣ взявши рускихъ школъ — дякувати патріотизмови и жертволюбивости Русинôвъ — було бôльше, якъ польскихъ. Краева Рада школьна по своѣмъ зъорганизованю переняла пôдъ свôй зарядъ 1293 школъ чисто-рускихъ кромѣ 67 польско-рускихъ!

Щобы однакожь кривда Русинôвъ не була такъ надто вже бьючою въ очи, було въ рескриптѣ министерскôмъ постановлено, що въ трехъ мужескихъ семинаріяхъ, у Львовѣ, Станиславовѣ и Тернополи, и въ двохъ женьскихъ, у Львовѣ и Перемышли, деякй предметы маютъ выкладатися по руски — або инши ни словами, въ тыхъ пяти семинаріяхъ учительскихъ мае бути — утраквизмъ. Той утраквизмъ обовязуе и до нынѣ, а то значитъ, що въ деякихъ зъ тыхъ пяти семинарій учительскихъ кромѣ науки руского языка — и то декуди зведеного лише на 2 годины тыждневo! — нѣ одинъ предметъ не выкладаеся по руски! Утраквизмъ есть лише на папери ôтъ 1870 до 1886 року, т. е. повныхъ 16 лѣтъ. А зъ того слѣдуе, що учителѣ и учительки — особливо не-рускои народности, — выходятъ зъ семинарій учительскихъ и идутъ до рускихъ школъ народныхъ безъ достаточного знаня руского языка, и очевидно не можутъ тамъ добре и успѣшно сповняти своихъ обовязкôвъ.

Теперь запытаймо: чи черезъ тыхъ 16 лѣтъ Русины нѣколи не представляли правительству фактичного стану дѣла та не жалувались на то, що въ дотычныхъ семинаріяхъ учительскихъ нема утраквизму; що декуды не то половина предметôвъ, але анѣ одинъ предметъ не выкладаеся по руски? На то ôтповѣдь: почавши ôтъ 1874 року, коли то палата пословъ Рады державнои въ мѣсяци мартѣ на внесенье рускихъ пословъ приняла резолюцію, взываючу правительство, щобы языкъ выкладовый въ семинаріяхъ учительскихъ всхôднои Галичины бувъ управильненый пôсля потребъ рускои народности и въ мысль законôвъ основныхъ, — майже що року ажь до нынѣ рускй послы Рады державнои пôдносили жалобы въ тôмъ дѣлѣ, ставили резолюціи до правительства и палата тіи резолюціи ухвалювала. Однакожь всѣ тіи резолюціи Рады державнои не були въ силѣ до нынѣшного дня змѣнити стану дѣла, — а що вже говорити про интерпеляціи рускихъ пословъ въ галицкôмъ Соймѣ, про меморанда Русинôвъ до министерства, про ухвалы Вѣчь народныхъ, голосы рускои прасы и т. п.?! А о що-жь тутъ ходитъ? Коли вже — Боже борони — не о заснованье рускихъ семинарій учительскихъ, то бодай о контролю надъ тымъ, щобы въ семинаріяхъ всхôднои Галичины бувъ дѣйстно той утраквизмъ, постановленый министерскимъ рескриптомъ зъ 1870 р. А наглянути, щобы розпорядженя министерскй були сповненй, — се-жь прецѣнь рѣчь для министерства не така трудна и неможлива...

Съ утраквизмомъ въ семинаріяхъ учительскихъ тѣсно вяжеся справа именованъ учителѣвъ та директорôвъ тыхъ заведень. Кандидатамъ Русинамъ на тіи посады послѣдными часами не щастится. Нынѣ нема анѣ одного Русина директора въ семинаріяхъ всхôднои Галичины.

Въ краю нашôмъ есть 37 округôвъ школьныхъ, отже и 37 окружныхъ инспекторôвъ. Зъ тыхъ 37 школьныхъ округôвъ есть 22 рускихъ округôвъ, — а спытайко: кôлько въ тыхъ 22 округахъ есть инспекторôвъ Русинôвъ? Одинъ, два, три — и може вже конець. Але-жь ôтносины нашй того рода, що Русины доси не мали смѣлости домагатися ôтъ правительства, щобы на посады окружныхъ инспекторôвъ въ рускихъ округахъ именовано Русинôвъ, а тôлько жадали въ прасѣ, на Вѣчахъ и черезъ своихъ пословъ въ Радѣ державнôй, щобы инспекторами на рускй округи школьнй именовано педагогôвъ, котрй маютъ квалификацію зъ руского языка, отже есть бодай яка-така гарантія, що тіи люде зъѣхавши на инспекцію рускои школы будутъ розумѣти руску дитину и потрафлятъ заговорити до неи языкомъ выкладовымъ въ школѣ. Таке розпорядженье и така процедура при именованю инспекторôвъ на рускй округи есть конечностію зъ самыхъ педагогичныхъ зглядôвъ, а мимо того лѣта бѣжатъ за лѣтами а Русины не можутъ дождати ся такои постановы — и на посадахъ инспекторôвъ въ рускихъ округахъ мы бачимо людей безъ квалификаціи зъ руского языка, языка выкладового у всѣхъ майже школахъ округа...

Болгаринъ о поступованю офиціяльнои Россіи супротивъ Болгаріи.

Захарія Стояновъ, членъ народного собранія, чоловѣкъ великого вплыву въ Болгаріи, редакторъ болгарскои газеты „Независимость“, написавъ недавно ôткрыте письмо до ген. Каульбарса по причинѣ его жаданя, щобы правительство болгарске выступило на волю офицарôвъ, що взяли участь въ детронизаціи кн. Александра. Письмо се звучатъ въ скороченю такъ:

„Вельми поважаный генерале! Вже ваша праса, якъ „Моск. Вѣдомости“, „Нов. Время“ и другй, пôднесли дуже гуманитарный голосъ, що тй зъ Болгаръ, котрй въ ночи 9 (21) серпня с. р. выволѣкли зъ постелѣ и лише въ сорочцѣ свого пана и князя, не повиннй бути каранй. Такого самого змѣсту ультиматумъ вашого правительства предложили и Вы, и я его бачивъ на власнй очи, будучи въ Софіи. — То суть два великй факты, двѣ свѣтлй карты въ исторіи вашои дипломатіи и поважанои вашои прасы. Честь имъ и слава! Такъ годится христіяньскому и православному правительству, такій есть духъ поступового XIX. столѣтя, такъ учивъ насъ Спаситель. Вправдѣ есть засада, що тыхъ, що кинутся на голову державы, караютъ смертію, а тамъ десь въ Америцѣ повѣшено навѣть чоловѣка, що стрѣлявъ на президента, але чи намъ православнымъ Славянамъ, подобаеити слѣдами гнилого Заходу? Адже мы, православнй Славяне, маемо здвигнути хрестъ на мошеи св. Софіи, — намъ подобае бути самостôйными и оригинальными! Читавъ я и вашихъ 12 точокъ и пересвѣдчився, що Вы такъ глубоко переняли ся чоловѣколюбіемъ, що ваше серце не бажае нѣчого бôльше, якъ лишь освободженя увязненыхъ официрôвъ. На вашу десяту точку готовъ и я пристати. Бо и якъ же не годится на таку великодушнôсть! Якъ же Вы, пане генерале, мусите любити тую Болгарію! Якъ же мы Болгаре повиннй Вамъ бути за се вдячнй! И подумавъ я: Коли такій генералъ, звязаный строгими военными законами, поступае такъ либерально и ставитъ такй вольнодумнй жаданя, для чого-жь я, смиренный журналистъ, проживаючій теперь въ Рущуку безъ всякого офиціяльного характеру, не звязаный нѣ законами, нѣ княземъ, не мавъ-бы заявити прилюдно своеи вдячности! Адже Батенберга вже нема и нѣчо не стоитъ на перешкодѣ тѣснôй звязи обохъ братныхъ народôвъ, то-жь вôльно хочь одному Болгаринови ôтдячитись за таку любовь, хочь бы лишь такимъ самымъ чувствомъ. Длятого, великодушный генерале, перешлѣтъ, кому слѣдуе, мое бажанье, щобы ваша 10 та точка була примѣнена и до вашои великои ôтчины, т. е. щобы увôльнено заразъ и всѣхъ вашихъ политичныхъ переступникôвъ. Стою на практичнôмъ грунтѣ: Коли Вы признаете рѣчію достойною, щобы увôльнено нашихъ 10—20 переступникôвъ, котрй пôрвали зверхника державы и волѣкли его по улицяхъ, то чому-жь не мае статися то само и въ братнôй намъ Россіи? Чи се можливе, щобы средство, яке Вы признаете спасеннымъ для братнои Болгаріи, мало бути шкôднымъ великôй Россіи? Не бувъ я въ вашôй Россіи, але чувъ и читавъ, що такихъ переступникôвъ, якъ нашй, за якими пишете ноты, у васъ есть до 100.000 на Сибири, на Сахалинѣ, въ централкахъ, въ Петропавловскôй крѣпости, и т. д. Суть тамъ посивѣлй старцѣ, згорбленй женщины, студенты, писателѣ, ученй и т. д. Пробуваютъ тамъ, благородный генерале, люде черезъ 25—30 лѣтъ, перемѣнившися въ скелеты. А виною бôльшои части ихъ було: одныхъ, що читали книжки, въ котрыхъ знаходилося слово „конституція“; другй говорили, що царь не есть Богомъ; третй жадали, щобы не

Отвѣтъ о. А. Петрушевичу.

IV.

„Весьма жаль, — каже о. Петрушевичь, — что г. Партицкій не привелъ имена (*пôсля граматики треба говорити и писати: именъ*) тѣхъ велико-русскихъ ученыхъ лингвистовъ, которыи утверждаютъ, что наша галицко-русская бесѣда, или украинская, есть въ самомъ дѣлѣ языкомъ, а не областнымъ нарѣчіемъ.“

Характеризуе то найлучше безпорадность многихъ Галичанъ, що они въ справахъ свого народу не йдутъ за власнымъ розумомъ, але все оглядаются на другахъ: а що тамъ скажутъ Россіяне, або Поляки? Мае нашъ народъ окрему бесѣду ôтъ россійскои и окремй звычаѣ, мае хорошй дарованя умысловй, житье домашне и родинне на окремый ладъ розвите, мае окремй пѣсни, пословицѣ, казки, окремый способъ житя, у всѣмъ иншій свѣтоглядъ — а мы все: а якъ тамъ Поляки або Россіяне? Вже ажь соромно погадати!

Сего року, будучи въ Одессѣ, мавъ я нагоду розговорювати съ людьми, що заѣхали туды зъ глубокои Россіи, съ людьми, котрымъ не можна отказати певного знаня, а предсѣ они — тй „рôднй брата“ — майже нѣчого зъ малорускои бесѣды не розумѣли. „Вы говорите по чески!“ — отгадувавъ оденъ. „О нѣ, — казавъ другій, — въ Петербурзѣ бувъ я разъ въ товариствѣ Болгаръ, они якъ разъ говорили по вашому.“ И Чехомъ, и Болгариномъ, и Сербомъ — всѣмъ я бувъ, лишь не „русскимъ“ чоловѣкомъ. И чи жь можна, щобъ свои свого не пôзнали? А що вже говорити про неграмотныхъ людей, якихъ до Одессы праѣзджае зъ глубокои Россіи немало! Мôй слуга, Стьепанъ, бувъ такъ вже запеклый Москаль, що и способу не було порозумѣтись съ нимъ за помочею нашои бесѣды.

Въ тôй же Одессѣ, на пристани, въ такъ званôмъ „пакгаузѣ“, розтабореныхъ було надъ 1000 украиньскихъ селянъ. Они походили зъ губерній: черниговскои, кіевскои и бессарабскои и прибули до Одессы, щобъ зъ-ôтти кораблемъ „Россія“ пуститися въ дальшу дорогу. То нещасній украиньскй переселенцѣ. Они нужды ради покидали рôдну землю и переселялись далеко въ Азію, въ край приамурскій, недалеко Хинъ. Зъ цѣкавости и я заходивъ до нихъ, розговорювавъ съ ними, прислухувався ихъ бесѣдѣ — и нѣ въ звукахъ, нѣ въ формахъ, нѣ въ акцентѣ, нѣ въ засобѣ слôвъ не добачавъ я хочь-бы якои-такои рôжницѣ. Тй на сотки миль ôтдаленй ôтъ насъ Малороссы становлятъ съ Галичанами зовсѣмъ окремый въ Словянщинѣ народъ, рѣзко ôтдѣленый и ôтъ польского и ôтъ россійского.

Менѣ живо пригадуеся сцена, коли згаданй переселенцѣ обступили одного моряка и допытувались, коли вже разъ ôтплыне корабель до Владивостока. Морякъ, родомъ Великороссъ, лише при помочи товмача порозумѣвався съ переселенцями, такъ, що тй заедно пытали оденъ другого, що ôнъ властиво розповѣдае... Якъ бы не выслуженый оденъ салдатъ, що знавъ и по украиньски и по московски, бѣднй переселенцѣ не змогли бъ були и до суду-вѣку порозумѣтися съ морякомъ.

Рôжницѣ мѣжь языкомъ нашимъ а россійскимъ найлучше замѣчаются въ живôй бесѣдѣ и не даромъ рускій народъ уже и назвою стараесь ôтдѣлити ôтъ Россіянъ, зовучи ихъ то Кацапами то Москалями. Нашъ людъ лѣпше умѣе рѣшити пытанье народности, якъ деякй ученй, що сидятъ за зеленымъ столикомъ и посередъ чотырохъ стѣнъ высновуютъ собѣ рôжнй теоріи и комбинаціи на паперѣ.

Та хочь я и не узнаю компетенціи Великороссôвъ до рѣшеня справъ нашого языка и нашои литературы, все-жь находжусь въ милôмъ положеню, послужити о. Петрушевичу доказами зъ писемъ велико-русскихъ ученыхъ о самостôйности нашого языка.

Въ II гôмъ томѣ Изслѣдованій (1846 р., стор. 390) пише М. П. Погодинъ: „Малороссійское и Великороссійское нарѣчіе великіе филологи Добровскій и Шафарикъ (Чехи) причисляютъ къ одному роду; но я осмѣливаюсь думать, что онѣ (тй нарѣчія) разнятся межи собою болѣе, чѣмъ между другими“. Въ отвѣтѣ п. В. Кирѣевскому (Москвитянинъ 1845, кн. 3.) писавъ той-же Погодинъ: „Великороссіяне живутъ разомъ съ Малороссіянами, исповѣдуютъ одну вѣру, имѣютъ одну судьбу, но сколько есть различія между Великороссіянами и Малороссіянами! Нѣтъ ли у Великороссіянъ большаго сходства въ нѣкоторыхъ качествахъ даже съ Французами, чѣмъ съ Малороссіянами? Въ чемъ же состоитъ сходство? Этотъ вопросъ гораздо затруднительнѣе.“ Та хочь Погодинъ говоритъ звычайно о „малороссійскомъ нарѣчіи“, однакъ нема сомнѣня, въ якôмъ значеню поминавъ ôнъ слово „нарѣчіе“. Самъ найревнѣйшій поборникъ самостôйности нашого языка, проф. университетскій М. Максимовичь, часто говоритъ лишь о южнорускôмъ „нарѣчію“, хотяй на кождôмъ кроку зазначуе, що розумѣе не „подрѣчіе“ а „языкъ“. То вже въ Россіи такій способъ писаня, а намъ не слѣдъ дивитись на слова, лишь треба вглянути въ рѣчь, пôзнати гадки и тенденцію писателя.

Негацію нашои бесѣды переводятъ въ Россіи не такъ люде науки, якъ публицисты. Зъ „Новыхъ Писемъ“ Максимовича (стор. 6 и дальше) довѣдуемось, съ якимъ то крайнымъ здивованьемъ ученый свѣтъ въ Россіи принявъ первй выступленя Аксакôвского „Дня“ противъ самостôйности нашого языка. „Въ 23. нумерѣ Дня — пише Максимовичь — объявилъ г. Соковенко, будто большинство спеціалистовъ давно уже пришло къ тому заключенію, если не убѣжденію, что малороссійскій языкъ есть только подрѣчіе великорусскаго! Но это большинство только въ воображеніи г. Соковенка; на самомъ же дѣлѣ давно уже нѣтъ ни одного спеціалиста (*слухайте, отче Петрушевичь!*), который бы доказывалъ такую неосновательную мысль о нарѣчіи малороссійскомъ. Онъ ссылается на О. М. Бодянскаго да на меня, будто мы постоянно отзывались и отзываемся о малороссійскомъ языкѣ, не какъ о самостоятельномъ или отдѣльномъ а какъ о нарѣчіи или части великорусскаго языка. Мы оба въ правѣ напомнить ему слова заповѣди: не послушествуй на друга твоего свидѣтельства ложна. Ни въ одномъ сочиненіи своемъ г. Бодянскій не выражалъ приписаннаго ему мнѣнія о нарѣчіи малороссійскомъ. Равно и я постоянно утверждалъ, что на малороссійское нарѣчіе должно смотрѣть какъ на особый языкъ, от-

було стану облоги; четвертй занесли хлѣбъ увиненымъ; пятй и шестй звертались до сонця. Межи ними есть такожъ геній пѣвнячи Чернишевскій; замкненый бѣгъ уже 20 лѣтъ. Кажуть, що селѣзъ зъ мукъ и страждання. Апелюю, генерале, до Твоихъ благородныхъ чувствъ: звери милосердный збръ и на тіи краины. Коли жадаете выпустити сейчасъ на волю людей, котрй монарха торгали за бороду, то що Вамъ шкодить станути въ оборонй тыхъ нещасливыхъ, що написали одинъ только листъ! Помилуймося! — *З. Стояновъ.*"

По рѣзни въ Дубници, де пѣдкуплений посѣпаки цанковистовъ зарѣзали префекта Димитріева, учителя Пасухчева и пословъ Загрова и Гречарова, написавъ той-же Стояновъ въ рущуцкомъ „Славянинѣ":

„Четвертый вже разъ мушу писати посмертну згадку про мученикѣвъ болгарскихъ, жертвы россійского рубля. Братъ убиває брата, Болгаринъ Болгарина. Чи дѣялось коли у насъ щось такого? Були у насъ оружнй повстаня, горѣли болгарскй села, рѣзано жѣнокъ и дѣтей, сотки родинъ гонено зъ ихъ осель, — але нѣколи не гинули Болгаре зъ руки Болгаръ. Не знано у насъ того варварского звычаю. Хто-жь запровадивъ таке въ нашомъ краю? Спытайте того рѣзуна Каульбарса, спытайте Гирса, спытайте того діявола, що зовуть его Катковомъ! Тй люде и ихъ рублѣ — бодай удавилися ними! — суть причиною смерти тыхъ мученикѣвъ? Чого-жь хочете ѣтъ насъ нещасливыхъ Болгаръ? Чи то таке ваше православіе, така ваша симпатія для Славянъ, ваша братня любовь, ваше христіяньство и ваша протекція? Чи жь такй добродѣйства обѣцяли вы Болгарамъ? Ножемъ и рублемъ хочете забезпечити собѣ вплывъ, славу и поважанье! А дипломатія россійска, котра спровадила тіи злочиньства, смѣє ще клеветати на нашихъ выборцѣвъ въ своихъ нотахъ и писати, що выборы ѣтбувалися пѣдъ вплывомъ тероризму болгарского правительства. Що за пѣдлость! Коли розбійшлась поголоска, що деякй залоги болгарскй збунтувалися противъ правительства, платнй дневники россійскй не посѣдалися зъ радости. Думка, що въ Болгаріи выбухне вѣйна домашна, одушевляла тыхъ варварѣвъ. Вы Искаріоты! Вы астраханьска чума для нашои ѣтчины!"

Рухъ въ нашихъ читальняхъ.

Вечерокъ въ читальни на Пѣскахъ пѣдъ Щирцемъ. По всѣхъ закуткахъ нашого краю рухаются люде, тай и въ насъ не сплятъ. Рѣкъ другій минае, якъ заложено тутъ читальню: народъ отямився трохи и зачавъ думати про себе, вже не горнеся цѣлыми товпами до коршмы, якъ перше, а коли потребує забавы, бавится въ читальни и живится своимъ хлѣбомъ.

На Рождество Пресв. Дѣвы есть тутъ празникъ, тожь звычайно ѣтбувалася забава въ коршмѣ. Щобы то погане дѣло усунути, урядивъ Выдѣлъ читальнѣ въ той день вечерокъ. Вступну гарну рѣчь выголосивъ п. Д. про станъ нашого народу, закінчивъ ся горячимъ вѣзванъемъ: „Народе, берися кріпко до працѣ и науки, а коли блысне просвѣтою въ очи другимъ народамъ, воскреснешь, якъ Христосъ воскресъ!" — на послѣдокъ же вийсъ многолѣтство Є. В. цѣсареви, котре заразъ молодѣжь ѣтспѣвала. — По вступнѣй промовѣ хоръ молодежи пѣдъ проводомъ учителя и при супроводѣ скрипокъ ѣтспѣвавъ „Мы въ лугъ пѣдемъ всѣ съ косами", а потому учителѣ пп. Гораковскій, Домбровскій и Корецкій ѣтограли гарный терцетъ на скрипкахъ. П. Долинка стихомъ розказавъ „Чому нашъ селянинъ бѣдный?" въ способъ гумористичный, а всѣ присутнй съ повнымъ вдоволеньемъ слухали декламатора. Опѣсля дѣвчинка Кузь ѣтдекламувала стихъ „Рѣдна мова" съ чувствомъ сердечнымъ. И знову заспѣвала молодѣжь тужливо „Родимый краю", и грѣмко „Козакъ пана", и весело „Найминѣйше менѣ въ свѣтѣ". — Народу було повно въ читальни и передъ нею; лише власне мы не бачили такихъ господарѣвъ, котрй повинй були бути (мабуть справляли празникъ въ дома?). Мѣжь присутными видѣли мы Вп. паню Яцишинову съ товаришками и Вп. отцѣвъ Якова Пѣдлѣсецкого зъ Добрянъ и Мих. Яцишина изъ Щирця. — Дякуємо милымъ гостямъ за ласкаву память! Не можна призабути и Вп. пп. учителѣвъ, котрй чинно причинилися до удачи вечерка и зъ-далека спѣшили на „святее дѣло". Честь Вамъ, панове!

Головну заслугу коло читальнѣ показавъ начальникъ громадскій п. Кречковскій, котрый красно веде ладъ и въ громадѣ: закладає шпихлѣрь, та думає про касу громадску, щобы лишь помогти бѣдному народови та вырвати его зъ рукъ лихварѣвъ, котрй теперь роблятъ ему великй перешкоды. Однакъ чоловѣкъ правый не „убоится" нѣчого, а за правду и головою готовъ наложити. Нехай Господь помагає Вамъ, п. начальнику, въ добрыхъ Вашихъ намѣрахъ та гадкахъ, и крѣпитъ Васъ на силѣ! — *Дмитро*, членъ читальнѣ.

До исторіи звѣстного Заведенія.

(*Дальше.*)

IV. Одинацятый замѣтъ бувъ що до векселя Серета на 1200 зр., платного 30 вересня 1881 р. Сей вексель не дотыкавъ безпосередно касы цент. „Заведенія", а выключно только касу филіи; бо ѣнъ не погодивъ зъ титулу позички зъ центра, а зъ титулу заключеного на дни 21 липня 1881 р. контракту купна 500 метричныхъ сотчарѣвъ пшеницѣ, о чѣмъ повѣдомлено дирекцію 21 липня и 2 серпня 1881 р. Вексель той мавъ для центр. „Заведенія" значенье простого безпроцентового квиту, и дирекція могла его приватно ужиткувати або задержати до 30 вересня 1881 р., якодня доставы пшеницѣ. Ѣттакъ належало его звернути и вексель той для дирекціи не мѣгъ посѣдати нѣ найменшого значеня.

II. Коснѣрскій закинувъ менѣ дальше вексель Анны Шмаль на 300 зр. Се знову була напасть, бо вексель той бувъ уплаченый 8 жовтня 1881 р. до арт. 3762, а рапортъ о тѣмъ одержала дирекція въ своѣмъ часѣ.

Остаточно обтяжавъ мене п. Коснѣрскій ще и сумою 40 зр., яко будьто не заплаченого братьми Вайглерами проценту. На се заявляю, що Вайглеры заплатили центр. „Заведенію" всѣ залягаючй проценты векселевй ще въ 1883 и 1884 рр., то певно и та сума зъ 1881 р. не лишилась непокрытою. Мене нею обтяжати — було простою самоволею.

При тѣмъ позволю собѣ замѣтити, що всѣ тй згаданй справы були вже упорядкованй въ 1882 роцѣ при нагодѣ, коли дирекція робила рахунокъ съ Исидоромъ Филиппомъ, своимъ головнымъ управителемъ торговои филіи въ Тернополи. Наколи-жъ тогды не знайшла нѣякихъ неправильностей, то якимъ свѣтомъ могла ихъ пѣзнѣйше противъ мене пѣдносити? Я обнялъ управу филіи торговои въ 1882 роцѣ по Ис. Филиппѣ. До того часу Ис. Филиппъ бувъ на основѣ контракту съ „Заведеніемъ" (зъ дня 26 червня 1881 р.) властителемъ филіи збѣжевои, а мене приділено тамъ яко безплатного контролера и касіера. Ис. Филиппъ, натрафивши на дуже добрый часъ и хотячи выкористати якъ найлучше въ свою користь условія контракту що-до обѣцяного ему „Заведеніемъ" капиталу дѣлового, яко вправный купець розвинувъ широко свои интересы и поробивъ широкй зъобовязаня на доставу збѣжа съ рѣзнородными комитентами на термины, коли тымчасомъ дирекція не була въ силѣ доставити ему контрактомъ застереженого капиталу. Черезъ то Ис. Филиппъ не додержавъ умовы терминовои, купцѣ не одержали збѣжа, котре нагло пѣдскочило въ цѣнѣ, зажадали безпроволочно уплаты рѣзницѣ въ цѣнѣ, а понеже „Заведеніе" фигурувало въ интересѣ Филиппа съ своею фирмою, то ему грозило небезпеченьство покрыти всѣ страты. Я спостерѣгъ се и для уратованя „Заведенія" наклонивъ Филиппа до того, що бнъ съ своими комитентами добровѣльно уложився и заплативъ имъ надъ 4000 зр. изъ своихъ власныхъ фондѣвъ; а ѣттакъ удалось менѣ такожъ наклонити Ис. Филиппа до добровѣльного ѣтступленя ѣтъ контракту съ „Заведеніемъ", за що дирекція зъобовязалась удѣлити ему хвилевый кредитъ до высокости 15.000 зр. По недостатку грошей въ центральнѣй касѣ, выплативъ я навѣть Филиппови призволену дирекціею суму кредитову зъ касы тернопѣльскои и всесторонно убезпечивъ „Заведеніе" передъ всякими стратами и претенсіями на будуче. Якъ „Заведеніе" убезпечилось противъ Ис. Филиппа, я о тѣмъ не знаю, се була рѣчь дирекціи. По тыхъ пертрактаціяхъ перенято и перенесено рахунки Ис. Филиппа на „Заведеніе", втягнено все въ книги бухгальтеричнй, а веденье ихъ поручено п. М. Збрижерови. Сей привѣвъ цѣле дѣле скоро до ладу, яко фаховый чоловѣкъ, и зъ того часу предкладано дирекціи кождого року якъ найточнѣйшй билянсы и рапорты. Филія збѣжева почала скоро и дуже успѣшно розвиватися, зыскала собѣ загальне довѣріе, кредитъ и щаднычй сумы такъ, що небавомъ могла станути о власныхъ силахъ. Але що-жь? Центральна дирекція сама спиняла розвѣй филіи, бо попадаючи въ дефициты чимъ разъ бѣльшй, жадала ѣтъ филіи тернопѣльскои безперестанно грошей и здержувала всякй операціи збѣжевй. Черезъ три повнй роки ратувала филія тернопѣльска свою матѣрь, ажь 16 (28) жовтня 1884 року упала жертвою съ своимъ управителемъ....

Савелинъ Загайко.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Зъ комисій и клюббвъ парляментарныхъ.*) Въ комисіи верификаційнѣй справджено дня 28 жовтня кѣлька выборѣвъ доповняючихъ. Пос. Веберъ поставивъ внесенье, щобы заразъ по скликаню новои сесіи Рады державнои референты предложили свои справозданя о выборахъ до Рады державнои зъ Галичины и Дальматіи. Пос. Стажиньскій здававъ ѣтвѣтъ справу въ выбору пос. Бѣлиньского въ Станиславовѣ и предложивъ, щобъ выборъ сей признати правосильнымъ. На то ѣтзывався пос. Томащукъ и станъ доказувати, що вже въ самѣмъ справозданю референта говорятся о великихъ неправильностяхъ при сѣмъ выборѣ и для того не можна его помчнути, не перевѣдши докладного слѣдства. Неправильности, о якихъ згадано, суть двояко рода; разъ показуєся, що урядники, а особливо урядники податковй дуже терроризували выборцѣвъ, а ѣттакъ спостатовано великй неправильности при роздаваню выборцѣвъ легитимацій, а особливо, що цѣлй стосы легитимацій дано до розпорядимости комитетовъ, що агитували за пос. Бѣлиньскимъ. Томащукъ вийсъ отже, щобы переведено слѣдство що до сего выбору; его поперли другй члены комісіи, а самъ референтъ сформулювавъ тй точки, о котрыхъ мае правительство перевести слѣдство. Меншість комісіи зажадала ще, щобы акты о сѣмъ выборѣ передано пос. Веберови до перегляду, щобы бѣгъ ще на случай потребы поробити ѣтповѣдни внесеня.

(*Филія банку австро-угорского въ Дрогобычи.*) Рада генеральна австро-угорского банку ухвалила тамтого тыждня заложити свою филію въ Дрогобычи и ѣтдати ей управу мѣсцевѣй спілцѣ для ощадности и кредиту.

(*Въ справѣ угоды торговельнои съ Румуніею*) доноситъ „Fremdenblatt", що въ парляментѣ румуньскомъ, котрый має зѣбратися сего тыждня, буде предложеный проектъ закона, котрый має дати починъ до зближеня Румуніи до Австро-Угорщины.

(*Зъ Рады державнои*). Дня 27 жовтня розпочалась була спеціяльна дебата надъ мытно-торговельною угодою съ Угорщиною. При арт. 1., котрый нормує спѣльну область мытову, набравъ голосъ пос. Найвиртъ и выказувавъ, яку шкоду приноситъ ся угода для Долитаніи. Мадяре, казавъ бесѣдникъ, хотятъ насъ конче уважати заграницею, але лишь тогды, коли имъ потреба; они хотятъ скрѣпити свою продукцію промыслову и хотятъ зовсѣмъ ѣтъ насъ уволнитись. Чимъ довше жіемо въ часѣ правосильности сеи угоды, тымъ бѣльше переконуємось, якй шкоды она намъ приноситъ. Се показуєся найлѣпше на датахъ. Якъ звѣстно, вывозитъ Угорщина найбѣльше сырый продуктъ, а вывозъ сей збѣльшився теперь и то головно до Австріи. Въ 1883 р. вывезла Угорщина сырого продукту за 162 мил. зр., а зъ того пѣшло до самои Австріи за 111 мил.; въ 1884 р. вывезено збѣжа за 129 мил., а зъ того до Австріи за 93 мил.; въ 1885 р. вывезено продуктѣвъ за 131 мил., а зъ того до Австріи за 95 мил. Самй Мадяре признаютъ, що ихъ ратує Австрія, бо кажутъ, що ихъ положенье було-бы теперь далеко гѣрше, якъ бы не вывѣзъ до Австріи. Се повинно бути для насъ наукою; мы можемо лишь подивляти угорске правительство за его енергію и дѣяльность и мимо волѣ вырываются слова: Коби то у насъ були такй министры!... Опѣсля переходитъ бесѣдникъ на тарифу мытову и каже: Дежь есть тарифа мытова? Мы радимо надъ мытно-торговельною угодою, а не знаємо тарифы, котра есть прецѣ пѣдставою такои нарады. Лѣпше було бы, коли бы була зѣстала тарифа зъ 1882 року и коли-бъ мы, замѣсть розбирати цѣлу тарифу, були залагодили пекучу справу мытову. Того однакожъ не зроблено, але переведено нарады надъ тарифою пѣдъ нечуваною пресією, и що тымъ осягнено? Фіяско. Мы, каже бесѣдникъ

личный отъ великорусскаго. Ни одинъ изъ тѣхъ языковъ не можетъ назвать ся родоначальникомъ для другаго: это братя въ общемъ кругу Рѣчи славянской. Нѣтъ никакаго основанія, ни историческаго, ни филологическаго, чтобы южнорусскія нарѣчія считать видоизмѣненіемъ котораго либо изъ нарѣчій сѣвернорусскихъ."

Що жь Вы, отче Петрушевичъ, на те? По категоричному твердженю ученого Максимовича въ цѣлой Россіи не було „ни одного спеціяліста, который бы доказывалъ такую неосновательную мысль о нарѣчіи малороссійскомъ", яку Вы проповѣдуєте въ Руси галицкой! За примѣромъ Соковенка и петербурского „Дня" хапаєтесь и Вы за слово „нарѣчіе", хочь дуже добре знаєте, що въ Россіи до недавна небезпечно було говорити о „малорусскомъ языцѣ", а теперь — пѣсля звѣстного указу — навѣть зовсѣмъ не вѣльно.

У мене пѣдъ рукою „О русскомъ словарѣ речь, читанная въ обществѣ любителей россійской словесности" звѣстнымъ знатокомъ россійскои бесѣды и авторомъ россійского словаря, В. Далемъ. Знаный то писатель и спеціялистъ въ области рускои филологіи, такъ не думаю, щобы хто зъ Галичанъ посмѣвъ выступити проти загально узнанои повагы. А предсѣ той-же Даль, укладаючи россійскій словарь, выключивъ зъ него цѣлкомъ малорускй слова, бо якъ каже: „въ малорусскомъ слышится уже нѣчто новое чужое; въ Малороссіи и граматика своя". А знову въ самѣмъ словаря (въ переднѣмъ словѣ) Даль выразно пѣдноситъ нашу бесѣду до значеня языка и лишь бѣлоруске нарѣчіе зачисляє до языка россійского.

Про Даль-Луганьского, чистои крови Великоросса, може о. Петрушевичъ довѣдатись хочь-бы зъ „Розправы о языцѣ южнорусскомъ Як. Головацкого". На стор. 33 згаданои розправы наводитъ Головацкій въ нѣмецкомъ перекладѣ отой слова Даля о бесѣдѣ малорусской: „Die Sprache der Kleinrussen hat einen grossen Vorzug vor dem Grossrussischen: in ihrem Gebiete erwuchs die Literatur, welche wir als die naive von der sogenannten sentimentalen unterscheiden. Das Leben der Kleinrussen ist einfach, sie sind aufgeweckten Verstandes, ihre Einbildungskraft ist heiter und ihre Scherze zeugen von Zartheit und unbefangenem Sinn, ihre Sprache hat in den Endungen, sowie in der Bildung und Verbindung der Worte etwas Sanftes, Geschmeidiges, das durch alterthümliche Einfachheit anspricht. Bei uns, den Grossrussen, spricht der gemeine Mann die Umgangssprache, welche buntscheckig, ungefüge und nicht ganz deutlich ist, die Büchersprache dagegen ist immer wieder anders. Die kleinrussische Sprache hat ihre ganze jungfräuliche Einfachheit und Kraft behalten und ist sich überall gleich. Es ist schwer, ein russisches Buch über irgend einen Gegenstand zu schreiben, dass es ein Bauer verstehen kann, klar so wie er selbst spricht — diese Aufgabe ist noch zu lösen. Man nehme einen kleinrussisch geschriebenen freundschaftlichen Brief und lese ihn Personen, welcher Art man will, vor und sie werden, vorausgesetzt, dass der Gegenstand nicht über den Kreis ihrer Begriffe hinausgeht, die Sprache und den Sinn des Ganzen vollkommen verstehen. Daher die unnachahmliche Einfachheit und Natürlichkeit in der Erzählung, keine Ziererei, ohne die wir gar nicht zu schreiben verstehen; die ächte Volkssprache ist kräftig, klar, einfach, reich an kleinen Wendungen und Scherzen, aber das alles nachzumachen ist unmöglich". До тыхъ словъ замѣчає Як. Головацкій: „Такъ описавъ знакомитый въ литературѣ россійской писатель красоту и достойность нашого рѣдного, малорусского языка. Чей еще засвитає година для такъ красного въ Словенщинѣ нарѣчія!"

Знаный и загально въ Россіи почитаный филологъ, П. Лавровскій (зъ роду Великороссъ), пише въ статіи „Обзоръ замѣчательныхъ особенностей нарѣчія малорусскаго, сравнительно съ великорусскимъ и другими славянскими нарѣчіями", що „черты этого нарѣчія даютъ ему неоспоримое право на такое же самостоятельное мѣсто, какое занимаютъ и другія славянскія нарѣчія". Лавровскій зовсѣмъ не симпатизовавъ зъ Малорусинами и навѣть стоявъ въ отвертой борбѣ въ украиньскою „Основою", та мимо те (якъ самъ каже: „путемъ филологическихъ изслѣдованій") прийшовъ до пересвѣдченя о повной самостойности нашого языка.

Въ „Журналѣ министерства народнаго просвѣщенія" не такъ еще давно помѣщена була розправа: „О нѣкоторыхъ фонетическихъ и грамматическихъ особенностяхъ южнорусскаго языка, не сходныхъ съ великорусскимъ и польскимъ". Въ статіи обговорюєся множество всѣлякихъ особенностей и мѣжь иншими доданй такй уваги: „Враги малорусской письменности проводятъ мысль, будьто бы Малорусская рѣчь не только не можетъ назватьоя языкомъ, но даже нарѣчіемъ, что это случайная неорганическая смѣсь русскаго языка съ польскимъ, происшедшая отъ долговременнаго пребыванія края подъ властію Польщи. Тѣ, которые заявляютъ подобныя мнѣнія, основываются на признакахъ совершенно внѣшнихъ. Слыша нѣкоторыя слова, сходныя съ польскими, онѣ приходятъ къ такому заключенію по тому, что не хотятъ вникнуть въ законы построенія языка и соотношенія его съ другими славянскими нарѣчіями. Не такъ смотрятъ на него тѣ, которые хотѣли научнымъ путемъ разрѣшить этотъ вопросъ. Миклосичъ, первый славянскій филологъ нашего времени, изучившій глубоко сродство славянскихъ нарѣчій, говоритъ: „Indem ich die Sprachen nach der Nähe ihrer Verwandschaft an einander reihe, behandle ich dann das Kleinrussische, das auf dem Gebiete der Wissenschaft, wie die Untersuchung selbst darthut, als eine selbständige Sprache und nicht als ein Dialect des Grossrussichen anzusehen ist". Какъ въ авторитетѣ такъ и въ безпристрастіи съ этой стороны знаменитаго автора единственной сравнительной грамматики славянскихъ нарѣчій, нѣкто сомнѣваться не станетъ. Малорусскій языкъ не имѣетъ тыхъ свойствъ, которыя служатъ характеристическими особенностями великорусскаго языка. Это самобытное, правильное образованіе особаго нарѣчія въ южной Руси, а не случайное смѣшеніе... О лексическомъ составѣ языка можно замѣтить, что въ малорусскомъ языкѣ часть словъ общая всѣмъ славянскимъ нарѣчіямъ, но онѣ составленны по законамъ малорусскаго языка; другая, огромная часть словъ принадлежитъ исключительно малорусскому языку и съ трудомъ можетъ быть найдена въ нарѣчіяхъ другихъ языковъ славянскихъ, а самый малый процентъ приходится на долю дѣйствительныхъ заимствованій изъ польскаго и великорусскаго".

(Дальше буде.)

Ол. Партицкій.

дальше, такъ послушнй що до угоды, що хочь бы намъ и яке найменше внесенье Мадяре откинули, то мы все таки голосуемо за угодою. Отакъ выступавъ ще Найвиртъ съ дуже острою критикою на поступованье правицѣ въ справѣ банковой, але заявивъ що буде голосувати за 1 арт. — По сѣмъ наступила дебата надъ знесеньемъ вольного порту въ Тріестѣ. Пос. Бургштаперъ промовлявъ за знесеньемъ вольного порту, бо, казавъ, най Тріестъ знае разъ, що есть и буде нѣмецкимъ, австрійскимъ мѣстомъ. Пос. Люцато промовлявъ противъ и доказувавъ, що въ Тріестѣ жіютъ Италіяне. На то крикнувъ Вутезичь: „Суть тамъ такожь и Славяне.“ Мин. Бакегемъ пояснювавъ знову справу знесеня вольного порту въ Тріестѣ зъ становища правительственного. По томъ наступило ще коротке поясненье мин. Пражака о поступованю угорскихъ и австрійскихъ судовъ въ справахъ забезпеченя екзекуційного и засѣданье закрыто. — На засѣданю дня 28 жовтня велася дальше дебата надъ угодою мытово-торговельною. Ухвалено заведенье новыхъ линій для тріестиньского Льойда, збольшенье скорости ѣзды, управильненье тарифъ и знесенье рефакцій. При титулѣ плавба на рѣкахъ принято резолюцію, жадаючу розширеня „Зелѣзныхъ воротъ“ на Дунаю. При титулѣ 12. ухвалено резолюцію: Взываеся правительство розважити справу выбиваня монетъ по повъ рипьского, а взглядно порозумѣтися въ сѣй справѣ съ правительствомъ угорскимъ. — На засѣданю дня 29 жовтня поясняв мин. торговлѣ справу буковиньскихъ зелѣзниць державныхъ, а именно выборъ двохъ концесіонеровъ на членовъ комитету екзекутивного и одного концесіонера на заступника до того комитету на засѣданю Рады управляючои въ червню мин. року. Мин. Бакегемъ сконстатувавъ, що Рада управляюча держалась статутовъ, але казавъ, що таке поступованье есть все таки неотповѣдне и правительство буде старатися такъ въ сѣмъ случаю, якъ и въ другихъ, щобы черезъ такій выборъ не потерпѣли такъ интересы приватнй, якъ и особливо скарбъ державный. Зъ порядку дневного приступлено до конця дебаты надъ угодою мытово-торговельною. Большость жадала, щобы §. 3. сего закона звучавъ: „Выконанье сего закона поручаю мому цѣлому министерству“, а меншость хотѣла, щобы въ сѣмъ параграфѣ було сказано: Часъ, отъ котрого сей законъ станеся правосильнымъ, буде означеный окремымъ закономъ. При голосованю упало внесенье меншости 142 голосами противъ 176. По сѣмъ принято законъ о мытово-торговельной угодѣ заразъ и въ третомъ читаню.

(*Конець Рады державнои*) наступивъ минувшои пятницѣ дня 29 л. жовтня. Президентъ палаты повѣдомивъ о томъ пословъ а заразомъ и заявивъ, що не знае, коли буде знову скликана нова сесія и повѣдомитъ ихъ о томъ письменно въ своѣмъ часѣ. Имовѣрно, додавъ президентъ, нова сесія буде скликана около половины сѣчня слѣдуючого року.

Заграничнй Державы.

Россія. До нѣмецкихъ газетъ вѣденьскихъ доходятъ непокоячй вѣсти зъ Россіи. Зъ Одессы пишутъ именно до „N. fr. Presse“, що Россія лагодится дѣйстно до окупаціи Болгаріи. Правительство россійске мало закупити всѣ запасы вугля въ Одессѣ и другахъ портахъ надъ Чорнымъ моремъ, а приватнымъ товариствамъ корабельнымъ дало приказъ, щобы мало готовй пароходы до перевозу войска до Болгаріи. Коменданты войска мали вже достати запечатаный приказъ до вымаршу. Въ самой Одессѣ вынаймлено касарнѣ для 40.000 людей. Теперь знову отплывъ третый корабель до Варны съ залогою 418 людей и 18 пушками. Вѣсть ся була-бы дѣйстно застрашаюча, наколи-бы не другй вѣсти, котрй знову доказуютъ, що Россія мае щось иншого на прикметѣ. Окупація Болгаріи могла-бы выкликати якій конфликтъ съ державами европейскими; сего однакожь не хоче Россія. Она хоче знайти собѣ лишь точку опору на балканьскомъ повъостровѣ для дальшои своеи дѣяльности тамже, а до того надаесь ѣй найлѣпше Варна и бувъ бы ще пожаданый якій островець въ Дарданеляхъ. Для обсадженя Варны мае Россія теперь добру нагоду тымъ больше, що державы европейскй не можутъ ѣй заборонити выступати въ оборонѣ своихъ подданыхъ а при томъ може Россія зробити и велику пресію на Болгарію. То мае отже бути цѣль высланя россійскихъ кораблѣвъ до Варны. — Правительство россійске приказало выготовити въ слѣдуючомъ роцѣ портъ въ Батумѣ и вызначило на ту цѣль $1^1/_2$ мил. рублѣвъ. Такъ само мають бути якъ найскорше укончені линіи стратегичнй въ Царствѣ польскомъ. — Посада французкого посла при дворѣ россійскомъ вже обсаджена; амбасадоромъ именованый Лабулей, дотеперѣшный посолъ въ Мадридѣ.

Болгарія. Теперь показуеся, для чого правительство болгарске оголосило въ Софіи станъ облоги. Цанковисты хотѣли именно въ неприсутности правительства выкликати въ мѣстѣ ворохобню и скинути теперѣшне правительство и ретентію. Правительство однакожь довѣдалось о томъ завчасу и зарадило тому. Ген. Каульбарсъ запротестувавъ противъ заведеня стану облоги. Онъ выдавъ такожь ультиматумъ до правительства, щобы оно до трехъ днѣвъ освободило офицеровъ, увязненыхъ за участь въ заговорѣ противъ кн. Александра. Правительство постановило выпустити увязненыхъ и мотивуе то въ той способъ, що думало тымъ, якъ такожь и тымъ, що наклоняло пословъ до выбору кн. Вальдемара Ольденбургского а не Батенберга, наклонити царя и Россію до помиреня. Теперѣшне поступованье Россіи въ Варнѣ показуе однакожь, що все було надармо и що Россія хоче очевидно зовсѣмъ усунути теперѣшне правительство. Въ Болгаріи думаютъ, що выступленье Россіи въ Варнѣ доведе до конфликту, коли вже не съ другими державами, то певно съ Англіею. — На ультиматумъ ген. Каульбарса отповѣло правительство заразъ, що оно приказало всѣмъ префектамъ строго стерегчи безпечности россійскихъ подданыхъ а заразомъ и просить ген. Каульбарса, щобы подавъ имена и мѣсце проживаня тыхъ занепокоеныхъ подданыхъ россійскихъ.

НОВИНКИ.

— **Рускій театръ народный** прибувъ нынѣ въ муры нашого мѣста, а въ четверъ розпочинае рядъ драматичныхъ представленъ. Злишнымъ здаесь було бы тутъ выказувати, якій обовязокъ тяжитъ на львовскихъ Русинахъ взглядомъ тои нашои институціи драматичнои подчасъ недовгои еи гостины у Львовѣ. Всѣ львовскй Русины ачей-же почуются до сего обовязку, и мы пересвѣдченй, що сего року саля „Народного Дому“ кождого представленя биткомъ буде наповнена. Нашь народный театръ выборовъ собѣ не то у своихъ а и у чужихъ добре заслужену славу и признанье; про его побытъ на провинціи доходили насъ все самй похвальнй вѣсти, всюды относивъ онъ повный успѣхъ моральный. Та за то подъ зглядомъ матеріяльнымъ поводилось ему, почавши отъ другои половины с. р., дуже лихо и администрація его выказуе великй недоборы, котрй на случай неповодженя у Львовѣ готовй спинити такъ успѣшный розвой нашои сцены. Обставина тая вкладае на Львовянъ тымъ большій обовязокъ подпирати театръ подчасъ его побыту межь нами, и мы надѣемось, що наша П. Т. Публика сповнитъ достойно сей патріотичный обовязокъ. Зъ нашои стороны вытаемо сердечно межь нами розсадникъ народнои штуки и бажаемо ему найкрасшихъ успѣховъ!

— **За упокой бл. п. Антонія Юзычиньского** отбудеся завтра въ середу поминальне богослуженье въ львовской Успеньской церкви заходомъ парохіяльного духовеньства сеи церкви. Того жь дня отбудеся таке саме богослуженье въ церкви св. Варвары у Вѣдни, устроене заходомъ вѣденьскихъ питомцѣвъ.

— **Бл. п. крил. Антоній Юзычиньскій** лишивъ завѣщанье, котрымъ одну часть свого майна (недвижимости и готовкою) записавъ родинѣ, а другу часть призначивъ на цѣли гуманнй. И такъ заснувавъ покойный двѣ стипендіи по 250 зр., зъ котрыхъ одна призначена для руского правника а друга для руского медика, и двѣ стипендіи по 100 зр. призначенй для рускои молодежи середныхъ або промысловыхъ школъ. Фондомъ стипендійнымъ мае управляти перемыска руска капитула, а коли-бъ она не схотѣла того принятись, то Народный Домъ або Ставропигія. До маетку фундаційного сихъ стипендій належатъ такожь отсотки кавціи, зложенои для „Нов. Пролома“, самъ же капиталъ зложеный на кавцію мае бути отобраный, коли п. Марковъ перестане редагувати „Нов. Пролома“. Покойный завѣщавъ дальше вдовично сиротскому фондови перемыскои епархіи поѣздъ и конѣ, вартости 1.000 зр., катедральной перемыской церкви дорогій золотомъ шитый фелонъ и золочену чашу съ емаліями; церкви на Перекопаню такожь великій фелонъ, перемыской капитулѣ 1000 зр. яко зелѣзный фондъ на отправу за его душу що року однои соборнои службы Божои, а въ конци 2000 зр. для дѣвочого воспиталища въ Перемышли. Деякй датки — якъ удержуе „Нов. Проломъ“ — мавъ покойный роздати передъ смертію теплою рукою съ тымъ условіемъ, щобъ се остало въ тайнѣ.

— **Въ Черновцяхъ** отбулося дня 24 л. жовтня с. р. торжественне посвященье ново-выбудованого дому гр. к. Братства имен. св. Тадея. Есть то гарный одноповерховый домъ съ 4 комнатами и просторою салею. На торжество посвященя прибрано цѣлый домъ дуже гарно. Обряду посвященя довершивъ въ присутности множества черновецкихъ Русиновъ парохъ о. Костецкій въ супроводѣ сотрудниковъ оо. Сѣменовича и Огоновского. По окончаню обряду посвященя забравъ голосъ старѣйшина Братства имени св. Тадея, сов. Винницкій, розвинувъ исторію Братства, згадавъ его добродѣѣвъ, про тыхъ, що поклали першй засновы подъ фондъ Братства, поднѣсъ и въ загалѣ просвѣтну задачу всѣхъ Русиновъ на Буковинѣ, и завзываючи всѣхъ до патріотичныхъ змагань на томъ поли, закончивъ свою промову многолѣтствомъ въ честь Є. Вел. цѣсаря. Опосля забравъ голосъ парохъ о. Костецкій, желаючи Братству щасливои будучности въ новомъ домѣ та предсказуючи ему красный розвой подъ проводомъ такого патріота, якъ сов. Винницкій, и поднѣсъ многолѣтство въ честь сов. Винницкого. Торжество закончилося угощеньемъ присутныхъ въ домѣ Братства.

— **Священики Богородчаньского деканата** рѣшили на соборчику при нагодѣ выбору отпоручника на Зборъ делегатовъ фонда вдовично-сиротского и поручили выбраному делегатови всѣми силами стремѣти до того, щобы сума 75.000 зр., вложена яко основный капиталъ до „Общого роль.-кред. Заведенія“, була якъ найскорше отобрана, хочьбы и съ стратою, бо навѣть и больша страта не пошкодитъ фондови такъ дуже, якъ грозяче небезпеченьство утраты цѣлого капиталу, а кромѣ того недаючй-ся напередъ обчислити наслѣдки необмеженои поруки, котрй можутъ спровадити навѣть цѣлковиту страту всѣхъ капиталовъ фонда вдовично-сиротского. Зъ тои причины порѣшили священики Богородчаньского деканата не платити нѣякихъ датковъ до фонда такъ довго, якъ довго сума 75.000 зр. не буде зъ Заведенія отобрана и якъ довго небезпечнй наслѣдки необмеженои поруки фондовои грозити не перестанутъ.

— **Ц. к. прокураторія державна** сконфискувала въ суботу минувшого тыждня „*Отверте поданье до пп. делегатовъ въ Радѣ державной и пословъ въ Соймѣ краевомъ*“ (зредаговане въ польскомъ языцѣ), подписане повномочниками громады Жабья: Антономъ Теодоромъ Сѣнятовичемъ, Юрою Гавращукомъ и Иваномъ Мартищукомъ, заступникомъ войта въ Жабью. Поданье обоймало 24 стороны дробного друку а печатане въ друкарни А. Вайдовичевои у Львовѣ. — На сколько мы могли поинформуватись въ той справѣ, отпоручники Жабья, ужавши вже всѣхъ можливыхъ способовъ, а съ малымъ успѣхомъ, задумали ще представити цѣлу справу посламъ Рады державнои и Сойму, щобъ они станули въ оборонѣ тои нещасливои громады и выеднали опѣку надъ пошанованьемъ законовъ и уставъ краевыхъ. Отверте письмо, кажутъ, зредаговане дуже объективно а наводитъ множество фактовъ зъ всякого рода — якъ отпоручники называютъ — „рабунку“. Ц. к. прокураторія нѣчо не мала противъ представленя въ Отвертомъ письмѣ всякого рода „рабунку“, сповнюваного поодинокими людьми чи шайками приватными, але сконфискувала всѣ уступы, де була мова о жандармахъ, або де натякано про ц. к. судъ або ц. к. староство въ Коссовѣ. Отверте письмо, кажутъ, выкрывае страшнй рѣчи зъ порядковъ въ Жабью, и певно — мимо хвилевои конфискаты — не зостане безъ користныхъ для громады Жабья результатовъ...

— **П. Яна Грегоровича**, котрый бувъ звышь 20 лѣтъ повномочникомъ фундаціи гр. Скарбка въ Жабью, трвоъ цѣлымъ Жабьемъ, и бувъ маршалкомъ повѣта Коссовского, — увольнивъ теперѣшный кураторъ фундаціи Скарбковскои, гр. Скарбекъ, зъ посады повномочника фундаціи въ Жабью. П. Грегоровичь опустивъ уже Жабье и перенѣсся на мешканье до Станиславова. Димисію п. Грегоровича спровадили представленя, якй починили отпоручники жабьѣвскои громады теперѣшному кураторови фундаціи, чоловѣкови справедливому и дбалому о добро фундаціи. По выѣздѣ п. Грегоровича зъ Жабья повѣтъ коссовскій достане иншого маршалка, — кобы только не другого п. Грегоровича...

— **Отъ управл. Совѣта „Народного Дому“** одержали мы вчора слѣдуючу допись: „Почтенный Господинъ Редакторъ! Управляючій Совѣтъ русско-народного Института „Народный Домъ“ въ Львовѣ, просить на основаніи §. 19. зак. прас. о помѣщеніе въ найблизшемъ нумерѣ газеты „Дѣло“ слѣдующого спростованя: Въ Ч: 116 газеты „Дѣло“ отъ 14 (26) октября с. г. сообщено що: „Управляючій Совѣтъ „Народного Дому“ ухваливъ бувъ передъ двома тыжднями отмовити рускому театрови салѣ „Народного Дому“ на представленя сего року. Сталося се въ пору, коли предсѣдателя п. Геровского не було у Львовѣ а господинове Костецкій, Вѣнцковскій, e tutti quanti могли дати погерцювати своимъ задушевнымъ бажанямъ... По пріѣздѣ п. Геровского до Львова, взято тую справу на ново на порядокъ дневный...“ Та вѣсть о сколько она касается Гг. Костецкого и Вѣнцковского не сходная съ правдою, такъ якъ оба тѣ Господа, въ томъ засѣданіи, въ которомъ отказано отступити салю на театральныи представленія, а которое подъ предсѣдательствомъ Впр. о. Д-ра Делькевича отбылося, не промовляли ни за, ни противъ а потому и не могли споводувати отмовного рѣшенія. Такъ само не есть правдою дальше, що то дѣло взято въ слѣдующемъ засѣданіи Управляющого Совѣта на очередь дневную лишь въ слѣдствіе поворота предсѣдателя г. Геровского, такъ якъ то сталося только потому, що дирекція руского театра предявила новое прошеніе. — Отъ упр. Совѣта руск. нар. Инст. Народный Домъ. Въ Львовѣ 18 (30) октября 1886 г. *Геровскій.* Д-ръ Іосифъ Делькевичь, Мѣсто Предсѣдатель.“ (Помѣщаючи сю допись Совѣта „Народного Дому“ мусимо додати: 1) Въ „Дѣлѣ“ не було бесѣды о томъ, чи Господа Костецкій и Вѣнцковскій промовляли за або противъ въ справѣ удѣленя салѣ для театру, але то фактъ, що оба тіи Господа e tutti quanti голосували за тымъ, щобы театрови салѣ не дати. 2) Се такожь фактъ, що пп. директоры театру не були бы мали смѣлости другій разъ внести просьбу о удѣленье салѣ, коли-бъ п. Геровскій, повернувши до Львова, не бувъ ласкаво ихъ до того заохотивъ. Мы оже смѣемо обстати таки при своимъ поглядѣ, що за скасованье першои ухвалы Совѣта треба подякувати таки п. Геровскому, а дальше д-ру Королеви. — *Редакція „Дѣла“.*)

— **Зъ Ярославля пишутъ намъ:** Вѣсть подана краевыми газетами будь-то бы противъ бурмистра мѣста Ярославля п. Бартошевского було выточене слѣдство дисциплинарне зъ причины якихсь безпорядковъ въ господарцѣ громады, походитъ зъ мутного жерела, именно отъ неспокойныхъ и п. Бартошевскому неприхильныхъ лицъ, котрй хотѣли-бы злобою при зближаючихъ ся выборахъ до Рады мѣскои повагу теперѣшного бурмистра подкопати. Противъ п. Бартошевского не було нѣякого слѣдства дисциплинарного изъ стороны Выдѣлу Рады повѣтовои и той-же Выдѣлъ на засѣданю дня 28 жовтня рѣшивъ одноголосно спростувати тую клевету. Зъ нашои-жь стороны примѣчаемо, що п. Бартошевскій своею повагою и старанностію о добро мѣста зъеднавъ собѣ всѣхъ майже мѣщанъ и обывателѣвъ мѣста съ выимкою немногихъ неспокойныхъ крикуновъ. — *Одинъ именемъ многихъ.*

— **Именованя и отзначеня.** Инспекторъ окружный для школъ перемыского округа, Мечиславъ Барановскій, именованый окружнымъ инспекторомъ у Львовѣ. — Выслуженый професоръ гимназіи Феликсъ Погорецкій въ Тернополи одержавъ золотый хрестъ заслуги съ короною.

— **Стипендію имени Иліи и Розаліи Горецкихъ** надала львовска митроп. Консисторія Алексею Розлуцкому, слухателю I. року правъ.

— **Контроля резервистовъ** и урльопованыхъ войковъ, котрй въ мѣсяци жовтни с. р. не стави лись до контролѣ, отбудеся у Львовѣ на цитадели въ днѣ 15 и 16 л. падолиста.

— **Ювилей 30-лѣтнои працѣ въ журналистицѣ** обходити буде сими днями редакторъ демократичного „Kurjer-a Lwowsk-ого“ п. Генрикъ Ревакович.

— **Новй церкви будуются:** въ Чабаровцѣ, дек. гусятыньского, и въ Исаковѣ, дек. жуковского.

— **Выдѣлъ Руского Касина въ Стрыю** складае нынѣшнымъ Вп. п. Ом. Партацкому щиро-сердечну подяку за даръ книжокъ свого выдавництва для библіотеки товариства.

— **На Руску Бурсу въ Тернополи** зобрано на весѣлю въ Хоростковѣ заходомъ Вп. Богоноса и Вп. п. Медвецкого 15 зр. 45 кр. ав., за котрый то щедрый даръ складае Выдѣлъ Рускои Бурсы прилюдно щиру подяку, — Тернополь 19 (31) жовтня 1886. *Ол. Барвѣньскій.*

— **Выдѣлъ товариства „Сѣчь“ у Вѣдни** складае прилюдну подяку Вп. п. Володимирови Ясеницкому, судіи пов. въ Выжници, за даръ 5 зр. въ користь товариства. — *Выдѣлъ „Сѣчи“.*

— **Велику крадѣжь** сповнено сими днями на дорозѣ зъ Черновець до Львова въ почтовомъ возѣ. Украдено пачку съ листами грошевыми, мѣстячими въ собѣ 15.000 зр. готовки.

— **На Альманахъ Лукича** (въ доходъ Рус. Касина въ Стрыю) зложили пп. А. Горбачевскій 1.20 зр., Д. Гладиловичь 1.10 зр. и о. Н. Селезѣнка въ Янчинѣ. 1.10 зр.

— **Для п. Я. Корытовского** зложили дальше: А. Горбачевскій у Львовѣ 1 зр. и о. Е. Застирець въ Мозоловцѣ 5 зр.

— **На памятникъ бл. п. Волод. Барвѣньского** приславъ Вп. А. Заячковскій зъ Бялои 2 зр.

— **Людвикъ Бушакъ**, совѣтникъ краевого суду у Львовѣ, померъ минувшои суботы въ 51 роцѣ житя.

— **Дробнй вѣсти.** Цѣсарь жертвувавъ громадѣ Почапы, пов. золочѣвского, 200 зр. на будову церкви. — Сегодня, 2 л. падолиста, мае отбутися въ Цѣневѣ вѣнчанье п. Богдара Кирчова съ панною Евгеніею Кобриньскою дочкою тамошного пароха. —

Вѣсти зъ Аеп. Львовскои.

Ц. к. намѣстництво асигнувало для прив. сотрудника въ Сосновѣ платню 300 зр. рочно отъ 1 липня с. р. до конця 1887 р.

Сотрудниками при архикатедр. церкви у Львовѣ поставленй оо. Александеръ Темницкій першимъ а Григорій Грушка другимъ.

Канон. институцію одержали оо. Леонтій Лужницкій зъ Пенякъ на кап. Дрищевъ. дек. бережаньского, и Юліянъ Дуткевичь на Дубье, дек. бродского.

Душпастирскй посады достали оо. Софр. Сосенко, сотрудникъ изъ Звенигорода доставъ сотрудництво въ Конюхахъ; Юліянъ Галкевичь доставъ завѣдательство въ Покровцяхъ, дек. стрыйского; Стеф. Кобыляньскій, завѣдатель Дрищева, доставъ завѣдательство въ Пенякахъ, дек. залозецкого.

Катихитомъ при мужеской школѣ им. Конарского у Львовѣ зоставъ именованый о. Григ. Грушка.

Вѣсти зъ Епархіи Перемыскои.

Увольненье отъ испыту конкурсового одержали оо.: Сѣнкевичь Кип., капелянъ въ Радохонцяхъ дек. мостиского; Цѣпановскій Антонин., парохъ въ Яжовѣ новомъ дек. старосамборского; Ильницкій Генрикъ, капелянъ въ Унятичахъ дек. дрогобыцкого.

Канон. институцію на капел. Горожана мала одержавъ о. Заяцъ.

До каноничнои институціи завозванй оо.: Карановичь Іоанъ, сотрудникъ ярославскій, на капел. Полкинѣ, дек. ярославского; Дыгдалевичь Ант., завѣд. пар. Ялове, дек устрицкого, на тую жь парохію.

Перемѣщеный: о. Іосифъ Яворскій, завѣдатель кап. Горожана мала, на завѣдателя капел. Горбачѣ, дек. горожаньского.

Похвалу и новне признанье одержавъ о. Зубрицкій Александеръ, сотрудникъ парохіи въ Сокали, за морально-религійне просвѣщенье молодежи школьнои въ Сокали.

Введеный яко завѣдатель капел. Лѣпинка мала, дек. старо самборского, о Ант. Яцѣвъ.

НАУКА, ШТУКА И ЛИТКРАТУРА.

— **„Житье и значенье Маркіяна Шашкевича и въ додатку матеріялъ и замѣтки до генезы руско-народного отродженя въ Галичинѣ“** написавъ Володимиръ Коцовскій. Львовъ, 1886. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка. Въ 8-цѣ, сторонъ 86. Есть се передрукъ студіи подъ тымъ заголовкомъ умѣщенои сего року п. Вол. Коцовскимъ въ „Зорѣ“. Въ той студіи знаходится дуже богато цѣнныхъ матеріяловъ и замѣтокъ трудолюбивого и быстроумного молодого автора и мы поручаемо еи якъ найгорячѣйше нашой читаючой Публицѣ.

— **„Музикальнои Библіотеки“** вышли знову два выпуски VIII. и IX., котрй пересвѣдчили насъ, що то пожиточне выдавництво розвиваеся гарно и ступае що разъ на ширшу дорогу. Въ IX. выпуску подыбуемо вже ноты на цитру и надѣя-

тись належитъ, що выдавництво и дальше ôтъ часу до часу увиглядняти буде кромѣ вокальнои также и инструментальну музику. Выпускъ VIII. мѣстить соло баритонове Н. Вахнянинъ до слôвъ Ом. Партицкого „Помарѣла наша доля“, а выпускъ IX. двѣ вязанки о. Ник. Кумановского на цитру. Перша вязанка на двѣ цитры єсть пупурі зъ народныхъ пѣсень: „Хусточко-жъ моя. Ой поду я до млына, Ой зôйди, зôйди ясенъ мѣсяцю и Ты дѣвчино изъ Подоля“, друга вязанка на одну цитру єсть также пупурі зъ народныхъ пѣсень: „Ой мѣсяцю, Дощикъ, Не щебечи соловѣю и Козакъ коня напувавъ“. Выпускъ VIII. коштує 10 кр. а IX-тый 20 кр. а. в. Предплатникамъ на провинціи вышле выдавництво тѣ два выпуски разомъ съ маючимъ незабавомъ появитись X. выпускомъ, котрый буде мѣстити въ собѣ двѣ пѣсни: „У Петрѣвку“ и „Якъ бымъ знала“, просить однакъ всѣхъ предплатникôвъ, котрѣ залягають съ цѣною попередныхъ выпусковъ о ласкаве вырôвнанье всѣхъ залеглостей. — Черезъ выдавництво „Музикальнои Библіотеки“ можна также дôстати що-нно вышшовшѣ въ Черновцяхъ музикалія на фортепянъ И. Воробкевича „Думка и чотыри коломыйки“ по цѣнѣ 1 зр., и К. Бухенталя „Коломыйка“ по цѣнѣ 80 кр. за примѣрникъ.

— **„Кіевская Старина“** за мѣсяць жовтень мѣстить въ собѣ зъ важнѣйшихъ статей: Початокъ четвертого зъ порядку твору Т. Шевченка въ россійскôмъ языцѣ п. заг. „Близнецы“. — Мѣстныя названія въ украинской народной словесности, студія Н. Ѳ. Сумцова. — Очеркъ литературной дѣятельности А. Я. Стороженка. Въ прилозѣ до сеи студіи поданѣ 3 цѣкавѣ листы Дениса Зубрицкого, писанѣ зô Львова до пôльского ученого Мацѣевского въ рокахъ 1838, 1842 и 1850. Листы тѣ Мацѣевскій передавъ бувъ сенаторови и розслѣдникови нашои старины А. Я. Стороженку.

— **Портретъ д-ра Шараневича, сеніора Ставропигійского Института.** На выставѣ львôвского товариства штукъ красныхъ находится теперь портретъ проф. д-ра Исидора Шараневича, выготовленый нашимъ артистомъ-маляремъ п. Теодоромъ Демковымъ. Портретъ сей, котрый замовивъ у п. Демкова выдѣлъ Ставропигійского Института, представляє особу сеніора тогожъ Института въ натуральнôй величинѣ въ позѣ сидячôй на тлѣ старинностей тогожъ Ставропигійского Института. Выкôнченье образу якъ и его аранжованье єсть — якъ кажуть знатоки — высоко артистичне. На тôйже выставѣ єсть ще другій портретъ роботы п. Демкова лишь меншій и шкицовый. П. Демкôвъ укôнчивши студіи въ Монахіюмъ заманифестувався гарно на львôвскôй выставѣ а товариство тутешне старается, щобы згаданый портретъ д-ра Шараневича выслати своимъ коштомъ также на выставу до Кракова.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Вся. К. Г. въ Смôльнику. На р. 1887 лишилося 50 кр. — **Вся. Е. З. въ Мозолôвцѣ.** Заплачено до 31. грудня. — **Вп. М. К. въ Николаевѣ.** Ч. 114 вже не маємо.

НАДÔСЛАНЕ.

Интересне єсть заявленье щастя Самуила Гекшера старшого въ Гамбурзѣ, помѣщене въ вынѣшнôмъ числѣ нашои часописи. Сей дôмъ выскавъ собѣ такъ тутъ якъ и въ окрестности черезъ свою точну и тайну выплату такъ добру славу, що можемо вже на сѣмъ мѣсци звернути увагу кождого на его вынѣшный инсератъ.

Ц. к. управ. галиц. анційный

БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

продає по курсѣ дневнôмъ

5% Листы Гипотечнѣ

1678 41—? якъ также

5% Преміованѣ листы Гипотечнѣ

Порученя зъ провинціи выконує ôтворотною почтою безъ провизіи.

Надôслане.

ПЕРЕПЛЕТНИЧЕ ЗАВЕДЕНЬЕ пôдписаного, уже 24 лѣта истнуюче и придбавше собѣ въ тôмъ часѣ найкрасшу репутацію не лишь въ австро-угорскôй Руси, но и далеко за границями єи, заосмотрилось найновѣйшими дисми, зъ причины зближаючихъ-ся зимовыхъ праздникôвъ, знову великолѣпными украшениями изъ Евангеліоны, котрѣ, якъ звычайно, пріймає до переплету. Старѣ украшеня изъ Евангеліонахъ ôтновляются, очищаются и доповняются, або перероблюются пôдъ надзоромъ пôдписаного. До кождого Евангеліону додаются, на желанье, великолѣпнѣ, рôжноцвѣтнѣ ленты съ золотыми ерешками, котрѣ можна также особно замовляти. Дальше пріймає до переплету **Служебники**, въ котрѣ, пôсля потребы, вставляє **Литургію** св. Іоана Златоустого и на желанье додає **ленты**, — также всѣ **книги церковнѣ, Молитвословы** сербскѣ и дамскѣ, **книги метрикальнѣ** и всѣ другѣ для приходского и громадского дѣловодства, всѣлякѣ **книги канцелярійнѣ, книги табулярнѣ** для судôвъ, всѣлякѣ **мапы**, цѣлѣ **библіотеки** приватнѣ и публичнѣ, всѣ **книги школьнѣ**, прекраснѣ **теки** на альбумы, адресы и т. п. **Вѣнки новобрачнѣ** оправляются въ краснѣ и крѣпкѣ рамы за склоромъ. Має на складѣ: **Книги Тверезости** ôтъ 2 зр. 50 кр. до 6 зр., предестнѣ **Молитвенники и Молитвословы** для дамъ и рôжнѣ дешевшѣ для старшихъ и дѣтей за всѣлякѣ цѣны. **Помянники усопшихъ** въ 8-вѣ и фоліо для церквей, братствъ, товариствъ, институцій и родинъ ôтъ 2 зр. 50 кр. до 10 зр. и т. п. Ôтповѣдаєся на письма зъ провинціи оборотною почтою. **Евангеліоны** и т. п. можна также посылати почтою и умовитися о цѣнѣ и формѣ переплету письменно. Всѣлякѣ робота выйде напевно дуже красна, крѣпка и дешева. **Евангеліоны** просятся пересылати скоро, щобы пôдписаному можна було таковѣ на свôй часъ приготовити.

Съ поважаньемъ:

Михайло Спожарскій,

у Львовѣ, въ домѣ Ставропигійского Института.

Головна выграна евент. 500.000 Мар. | **Заявленье Щастя.** | Выгранѣ гарантує держава

Запрошенье до участи въ

Можливости выграня

на великôй грошевôй лотеріи, гарантованôй гамбурскою державою, въ котрôй

9 Миліонôвъ 880.450 Марокъ

певно мусять бути выгранѣ.

Выгранѣ сеи користнои лотеріи грошевои, котра пôсля пляну має лишь 100.000 лосôвъ, суть слѣдуючѣ:

Найбôльша выграна єсть евент. 500,000 Марокъ.

Премія 300,000 Мар	26 выгр. à 10,000 М.
1 выгр. à 200,000 Мар.	56 выгр. à 5,000 М.
2 выгр. à 100,000 Мар.	106 выгр. à 3 000 М.
1 выгр. à 90,000 Мар.	253 выгр. à 2 000 М.
1 выгр. à 80,000 Мар.	512 выгр. à 1,000 М.
2 выгр. à 70,000 Мар.	818 выгр. à 500 М.
1 выгр. à 60 000 Мар.	150 в. à 300, 200, 150 М.
2 выгр. à 50,000 Мар.	31.720 выгр. à 145 М.
1 выгр. à 30,000 Мар.	7 990 в. à 124, 100, 94 М.
5 выгр. à 20,000 Мар.	8,850 в. à 67, 40, 20 М.
3 выгр. à 15,000 Мар.	всего 50,500 выграныхъ.

и они приходятъ въ кôлькохъ мѣсяцяхъ въ 7 ôтдѣлахъ до невного порѣшеня.

Головна выграна 1-ои клясы выноситъ 50,000 М., пôдносится въ 2-ôй клясѣ на 60,000 М., въ 3-ôй на 70 000 М., въ 4-тôй на 80,000 М., въ 5-ôй на 90,000 М., въ 6-ôй на 100,000 М., въ 7-ôй на 200,000 М., а съ преміею на 300,000 М евент. на 500,000 М

На перше **тягненье выграныхъ**, котре урядово назначуєся, коштує **оригинальный**:

цѣлый лосъ лишь 6 мар. або **3 зр. 60 кр.**
пôвъ лосу лишь 3 марокъ або **1 зр. 80 кр.**
чверть лосу лишь 1½ марки або **90 кр.**

Я розсылаю оригинальнѣ лосы гарантованѣ державою (а не заказанѣ промесы) съ долученьемъ пляну лосованя съ гербомъ державнымъ за франкованымъ надôсланьемъ вартости або за переказомъ почтовымъ навѣть въ найдальшѣ стороны.

Кождый, беручій участь, получає ôтъ мене заразъ по ôтбувшôмся тягненю урядову листу тягненя безъ завôзваня.

Плянъ съ гербомъ державнымъ, зъ котрого видко вкладки и роздѣлъ выграныхъ на 7 клясъ посылаю напередъ и даромъ.

Выплату и посылку выграныхъ грошей выконую впростъ до интересованыхъ точно и въ строгôй тайнѣ.

Кожде замовленье можна по просту зробити переказомъ почтовымъ або рекомандованымъ листомъ.

Прошу длятого звертатися по причинѣ недалекого тягненя заразъ, однакожь лишь до

20 падолиста с. р.

съ повнымъ довѣрьемъ до 1765 2—5

Samuel Heckscher senr.,

Banquier und Wechsel-Comptoir in HAMBURG.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

поручає 1563 234—?

препараты зъ гумы и выробы кавчуковѣ

для потребъ хирургичныхъ и иншихъ подôбныхъ.

!! Просимо читати !!

Необходимѣ для кождого господарства

суть нашѣ ц. к. **патентованѣ и въ Лондонѣ преміованѣ сервисы зъ срѣбла Феникс**, котрѣ такъ задля своєи знаменитои тревалости и твердости, якъ также зô взгляду на здоровье въ уживаню недостижимѣ, и позôстають вѣчно бѣлыми такъ, що ихъ навѣть по **25 рокахъ** не можна розрôзнити ôтъ правдивого срѣбла, що потверджають тысячѣ подякъ и признательныхъ письмъ ôтъ найбôльшого панства, а котрыхъ мы тутъ задля не достачѣ мѣсця не можемо помѣстити, можна ихъ оглянути въ нашôмъ бюрѣ. Маючи единокій складъ ц. к. патентованыхъ сервисôвъ зъ срѣбла Феникс можемо лишь мы продавати за безцѣнъ, бо по **9 зр. 50 кр.** слѣдуючѣ пышнѣ 54 штуки:

6 Штукъ стол. ложокъ найлѣпшихъ зъ срѣбла феникъ
6 „ вилокъ
6 „ пышныхъ ножѣвъ стол. съ стальев. ôстрами
6 „ ложочокъ десерныхъ або дитячихъ найлѣп.
6 „ ложочокъ до кавы и гербаты „
6 „ ложочокъ до лещу „
1 „ половникъ до зупы, тяжкій
1 „ половникъ до молока „
6 „ пышныхъ чарокъ на яйцѣ
1 „ пышна порошничка на перецъ або цукеръ
2 „ салоновыхъ лѣхтарѣвъ найновѣйшого фасону
6 „ цилеленыхъ Викторія таблетôвъ съ правдивою хинъскою граверою.
1 „ лѣхтарь пôдручный або на фортепянъ найновѣ фасону.

54 штукъ, що суть правдивою окрасою найперших столôвъ, коштують разомъ 9 зр. 50 кр.

Ласкавѣ замовленя выконуются за послѣплатою або за прислаьемъ готôвки черезъ Першій фабричный складъ п. к. патентованого срѣбла Феникс I. Silberberg, Wien II, Antonigasse N. 6.

Рôвночасно звертаємо увагу П. Т. публики, що не треба нашѣ сервисы зъ п. к. патентованого срѣбла Феникс уважати за сервисы зъ срѣбла Британія, що таку робятъ теперь конкуренцію, и длятого просимо уважати добре на адресу, щобы уникнути всякого баламутства. 1759 6—12

ЛІЯРНЯ ДЗВОНÔВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

въ КАЛУШИ, почта и стація желѣзницѣ тамже.

Получивши на власнôсть по старôй фирмѣ „Ивана и сына Серафина“ „Ліярню дзвонôвъ“ въ Калуши, ôтначену срѣбнымъ медалемъ заслуги, листомъ похвальнымъ и признаньемъ на выставѣ тов. им Качковского въ Коломыи (якъ о тôмъ свого часу газеты доносили, — маю и теперь на складѣ готовѣ дзвоны, выконую скоро замовленя и пріймаю старѣ або ушкодженѣ дзвоны до переливаня за дуже умѣрковану цѣну.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшнѣ замовленя въ давнѣйшôй спôльнôй а теперь моѣй власнôй ліярни дзвонôвъ прошу о ласкавѣ замовленя такъ на поодинокѣ новѣ дзвоны якъ и на цѣлѣ групы. За тревалôсть матеріялу и гармоничный звукъ моихъ дзвонôвъ ручу и для того осмѣляюся припоручати ихъ Вп. П. Т. публицѣ.

1572 19—24 Съ глубокимъ поважаньемъ

Антоній Серафинъ.

Признану загально найлучшу

Масу до запусканя пôдлогъ

поручає

Іосифъ Ганке

у Львовѣ. 1753 121—0

Перепродуючимъ даємо ôтповѣдный рабатъ.

Зъ причины набутя бôльшои скôлькости

ЛЬОСÔВЪ BASILIKA

єсьмо въ можности продавати тіи-жь

1774 **низше курсу емисіи** 4—20

СОКАЛЬ и ЛИЛІЕНЪ

дôмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

Порученя зъ провинціи залагоджуєся безъ проволоки.

Р. Меркель

улиця Трибунальска ч. 8.

Поручає П. Т. купуючій публицѣ свôй богато заосмотрений складъ всѣлякихъ мебелѣвъ — готовыхъ або на замовленье.

Цѣны преступнѣ — робота солидна. 1780 1—2

„ДЫМЪ“,

повѣсть Ив. Тургенева. Цѣна 1 зр. 50 кр., съ переслыкою 1 зр. 70 кр.

Дôстати можна въ администраціи „Дѣла“ або въ книгарни Ставропигійскôй.

Заложена въ 1847 р.

Красна фабрика

ôтливôвъ гипсовыхъ

прикрасъ архитектоничныхъ и монаршихъ всякихъ стилевъ. — Складъ произвôдôвъ мармуровыхъ и алебастровыхъ, плитъ, стовпчикôвъ, рôзнорôдныхъ вазъ и такъ на бюсты и т. д. — Пріймає всякѣ роботы рѣзьбарскѣ: портреты, погруди памятники зъ мармуру; вонуе направу предметôвъ артистичныхъ и старинныхъ по умѣрованій цѣнѣ.

Адреса: **Закки (Zacchi), Львôвъ.**

Закладаюся

на всяку цѣну, що жадныхъ зъ моихъ конкурентôвъ не въ силѣ продавати готову або робити одѣжь для мужчинъ и хлопцѣвъ зъ матерій красныхъ и пограничныхъ такъ дешево, якъ я. Поручаю мôй богатый складъ тканинъ. 1656 Всѣ. Духовеньству. 39—?

Замовленя зъ мѣста и зъ провинціи выконуются точно и ретельно. На жаданье высылаю взоры даромъ и франко.

Давидъ Шварцвальдъ,

магазинъ мужескои одежи гуртомъ и подрôбно.

Львôвъ, ул. Галицка ч. 8.

Заложеный 1848.

Димитрій Ковальскій

мужескій кравець

у Львовѣ, при ул. Бляхарскôй ч. 7.

має честь поручати П. Т. Публицѣ и Воч. Духовеньству свою

Робôтню кравецку.

Выконує всѣлякѣ роботы зъ свого сукна або лишь саму роботу пôсля найновѣйшои моды и по цѣнахъ якъ найдешевшихъ. Принимає замовленя на одежи для Воч. Духовеньства и выконує тіи съ повнымъ вдоволеньемъ. Упрашаючи яко Русинъ и членъ тов. рускихъ ремѣсниковъ „Зора“ о ласкавѣ взгляды П. Т. Публики и Воеч. Духовеньства, поручаєся ласкавому покровительству. 1736 10—12

Всѣ замовленя выконуются въ найкоротшôмъ часѣ.

Ôтъ Руского товариства Педагогичного

можна набути слѣдуючѣ выдавы

Хемія, Роское, 40 кр.
Гостинець для сиротъ дѣтей 8 кр.
Малый звѣринець, 8 кр.
Забавки дѣтей, 8 кр. 1535 2—?
Менажерія, 8 кр.
Вязанка желаній, 10 кр.

До вношеня рекурсôвъ въ справахъ конгруальныхъ подає практичнѣ рады дѣлце: 1—3

„Nowa kongrua“

котрого оставшѣ примѣрники можна замовляти по зниженôй цѣнѣ **1 зр. 20 кр.** пôдъ адресою ко. I. Палка въ Блюдникахъ почта Галичъ. 2—?

Молода женщина

знаюча-ся на

господарствѣ сельскôмъ

пошукує мѣсця на село.

Близша вѣдомôсть въ Administраціи „Дѣла“.

Зброю ловецку

выпробовану, одиноку нагороджену медалемъ державнымъ и дипломомъ почетнымъ, поручає

А. В. Мольнаръ (давнѣйше I. Висьневецкій)

рушникарь у Львовѣ, готель Жоржа.

Лянкастрôвки въ цѣнѣ ôтъ 25 зр. до 200 зр. 1675
Пистолѣ до меты ôтъ 25 зр. до 100 зр.
Штуцы експресовѣ ôтъ 80 зр. до 500 зр.
Трилюфки ôтъ 100 зр. до 200 зр.
Направу выконую ôтворотною почтою. Перероблюю Льефушѣвки на Лянкастерки ôтъ 12 зр. до 20 зр.
Набоѣ всякихъ системôвъ по цѣнахъ фабричныхъ. 24—26

„ПОРВАЛАСЬ НИТКА!“

Комедія на 4 справы.

Написавъ **Олександеръ Я. Конискій.**

Цѣна 30 кр. а. в.

Въ м. VIII-цѣ, сторôнъ 73. — Набути можна черезъ Редакцію „Дѣла“. Съ высылкою по-за Львôвъ 32 кр. за примѣрникъ.

Тягненье вже слѣдуючого Мѣсяця

Kincsem льосы а 1 зр. | **11 льосôвъ лишь 10 зр.**

1776 1—0

Головна выграна готôвкою

50.000 зр.

10.000 зр., 5.000 зр. ôтт. 20% ‖ 4788 выграныхъ грошми.

Kincsem-Льосы можна набувати черезъ

Бюро льотерійне угорского Jockey-клюбу: Будапештъ, Waitznerg. 6.

Выдавець и редакторъ Кирило Кахникевичъ.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднярского.